U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Víta Bičáka, JUDr. Romana Fialy, Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Pavla Simona a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Krajského dětského domova pro děti do 3 let, příspěvkové organizace,** se sídlem v Karlových Varech, Zítkova 1267/4, IČ 71175130, zastoupené JUDr. Martinem Čonkou, advokátem, se sídlem Komenského 2276/4, Cheb, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ní a **Okresním soudem v Karlových Varech** a **Krajským soudem v Plzni**, a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu v Karlových Varech pod sp. zn. 19 C 94/2016, o zaplacení 8595 Kč s příslušenstvím: žalobkyně **Krajský dětský domov pro děti do 3 let, příspěvková organizace**, se sídlem v Karlových Varech, Zítkova 1267/4, IČ 71175130, a žalovaná **V. L.**,

takto:

I. **P ř í s l u š n ý** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu v Karlových Varech pod sp. zn. 19 C 94/2016, o zaplacení 8595 Kč s příslušenstvím, **j e s o u d.**

II. Usnesení Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 4. 5. 2016, čj. 19 C 94/2016-7, a usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 22. 6. 2016, čj. 14 Co 157/2016-25, **s e z r u š u j í.**

O d ů v o d n ě n í:

[1] Návrhem z 10. 6. 2018 se Krajský dětský domov pro děti do 3 let, příspěvková organizace (dále „navrhovatelka“), domáhala, aby zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále „zákon o některých kompetenčních sporech“), rozhodl kompetenční spor vzniklý mezi ní a Okresním soudem v Karlových Varech a Krajským soudem v Plzni ve věci vedené u okresního soudu pod sp. zn. 19 C 94/2016.

[2] Z předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti:

[3] Navrhovatelka se žalobou podanou u Okresního soudu v Karlových Varech domáhala zaplacení částky 8595 Kč s příslušenstvím, představující příspěvek na úhradu zaopatření dítěte umístěného v dětském domově dle § 44 odst. 1 zákona č. 372/2011 Sb., o

zdravotních službách a podmínkách jejího poskytování (dále „zákon o zdravotních službách“), neboť nezletilý syn žalované byl v období od 4. 9. 2012 do 16. 2. 2014 umístěn v zařízení provozovaném navrhovatelkou. Okresní soud v Karlových Varech usnesením čj. 19 C 94/2016-7 řízení zastavil (výrok I.) s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena navrhovatelce (výrok III.).

[4] Proti tomuto rozhodnutí podala navrhovatelka odvolání, o němž rozhodl Krajský soud v Plzni usnesením čj. 14 Co 157/2016-25, tak, že napadené usnesení potvrdil. Krajský soud uvedl, že dle důvodové zprávy k § 43 a 44 zákona o zdravotních službách o odvolání proti rozhodnutí poskytovatele o povinnosti hradit příspěvek rozhoduje ve správním řízení příslušný správní orgán. Z toho vyplývá úmysl zákonodárce, aby o příspěvku rozhodoval v prvním stupni poskytovatel zdravotní péče. Tato úvaha má dále oporu v tom, že § 44 odst. 2, 3 a 4 předpokládá zvláštní postup při stanovení výše příspěvku.

[5] Navrhovatelka naproti tomu v návrhu na zahájení řízení dle zákona o některých kompetenčních sporech uvedla, že část důvodové zprávy, kterou využil krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí, se vztahovala k původně navrhovanému znění § 43 odst. 7 zákona o zdravotních službách. Tento odstavec byl však v průběhu legislativního procesu vypuštěn. Rovněž ze skutečnosti, že výsledné znění zákona zmocnění pro poskytovatele služeb neobsahuje, lze dovodit, že zákonodárce neměl v úmyslu takovou pravomoc poskytovatele služeb založit. Pravomoc správního orgánu musí vždy výslovně vyplývat z platné právní úpravy. Povinnost hradit příspěvek je dána zákonem a jeho výše a způsob úhrady jsou stanoveny vyhláškou č. 56/2012 Sb., o příspěvku na úhradu zaopatření dítěte a jeho průvodce v dětském domově pro děti do 3 let věku.

[6] Při řešení vzniklého sporu o pravomoc se zvláštní senát řídil následující úvahou:

[7] Podle § 1 odst. 2 zákona o některých kompetenčních sporech je negativním kompetenčním sporem spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků. V nyní rozhodované věci popřeli svou pravomoc Okresní soud v Karlových Varech a Krajský soud v Plzni i navrhovatelka, jedná se proto o negativní kompetenční spor, k jehož projednání je příslušný zvláštní senát.

[8] Předmětem řízení je povinnost rodiče nezletilého dítěte hradit poskytovateli zdravotních služeb příspěvek na úhradu zaopatření dítěte umístěného v dětském domově pro děti do 3 let věku.

[9] Otázkou se již zvláštní senát zabýval a v usnesení čj. Konf 28/2017-12 uvedl, že příslušným k rozhodnutí ve sporu o příspěvku na úhradu zaopatření dítěte umístěného v dětském domově pro děti do 3 let věku dle § 44 zákona o zdravotních službách je soud v občanském soudním řízení. V nyní projednávané věci nemá zvláštní senát důvod se od svého právního názoru odchýlit.

[10] Vládní návrh zákona o zdravotních službách z roku 2009 obsahoval v § 43 odstavec, jenž zněl*: „O povinnosti hradit příspěvek a o výši příspěvku na úhradu zaopatření dítěte rozhoduje poskytovatel. O odvolání proti rozhodnutí podle věty první rozhoduje příslušný*

správní orgán; odvolání proti rozhodnutí nemá odkladný účinek.“ (srov. sněmovní tisk 688/0, část č. 1/23, Poslanecká sněmovna, 5. volební období, 2006-2010). Tento návrh zákona byl však vzat zpět a nový návrh zákona z roku 2011 (srov. sněmovní tisk 405/0, část č. 1/2, Poslanecká sněmovna, 6. volební období, 2010 - 2013) již počítal se zněním § 43 a 44 tak, jak bylo nakonec schváleno, tedy bez výše citovaného zmocnění. Důvodová zpráva, na kterou odkázal krajský soud, proto neodpovídá textu přijatého zákona.

[11] V prvé řadě je třeba vyjasnit, zda je příspěvek svým charakterem platbou soukromoprávní, či veřejnoprávní. Pokud má příspěvek charakter věci soukromoprávní, pak v intencích § 7 odst. 1 o. s. ř. by rozhodoval o příspěvku poskytovatel zdravotních služeb jen tehdy, pokud by jeho pravomoc byla zákonem výslovně založena, a tím odňata obecné rozhodovací pravomoci soudů v občanském soudním řízení. Naopak ve věcech veřejnoprávních by soud o příspěvku rozhodoval v nalézacím soudním řízení, jen pokud by byla výslovně pravomoc soudu založena (§ 7 odst. 3 o. s. ř.).

[12] Smyslem zavedení příspěvku je, aby se osoby povinné výživou spolupodílely na nákladech spojených se zaopatřením dítěte umístěného v dětském domově, přičemž pojmem *zaopatření* zákon označuje náklady na stravování, ubytování, ošacení a výchovnou činnost. Poskytovateli zdravotních služeb tak osoby povinné výživou přispívají na náklady spojené s pobytem dítěte, popř. průvodce dítěte, v tomto typu zdravotnického zařízení.

[13] Z povahy příspěvku dále plyne, že není úhradou za poskytovanou zdravotní péči. Podle § 43 odst. 1 věty druhé se zaopatřením rozumí stravování, ubytování, ošacení a výchovná činnost. Z uvedeného výčtu je zřejmé, že ve všech případech se jedná o náklady a úhradu za služby související s poskytováním zdravotní péče, nikoliv však o úhradu za samotnou zdravotní péči.

[14] I když je výše příspěvku stanovena právním předpisem, nejde o poplatek ve smyslu finančněprávní teorie, a to zejména proto, že příspěvek není dávkou hrazenou za stanovené úkony orgánů veřejné správy. Příspěvek představuje v paušalizované výši rozsah spoluúčasti na nákladech na výchovu a výživu dítěte, které v důsledku jeho umístění do dětského domova hradí toto zdravotnické zařízení a jež by jinak musely vynakládat osoby, v jejichž péči by se dítě nacházelo.

[15] Z výše uvedených důvodů zvláštní senát dospěl k závěru, že příspěvek na úhradu zaopatření dítěte lze označit za platbu soukromoprávního charakteru, která se vyznačuje především tím, že je hrazena přímo poskytovateli zdravotní péče (nikoliv zdravotní pojišťovně) a která je účelově určena pouze k (částečné) úhradě nákladů na pobyt dítěte v dětském domově.

[16] Závěr o tom, že na příspěvek je třeba nahlížet jako na soukromoprávní platbu, ještě sám o sobě nevylučuje, aby o příspěvku a jeho výši rozhodoval poskytovatel zdravotních služeb.

[17] Pokud by měl zákonodárce úmysl přiznat poskytovateli služeb pravomoc k rozhodování o výši příspěvku a jeho vymáhání, musel by tento úmysl být vyjádřen přímo a výslovně v textu zákona. Jestliže zákon o zdravotních službách mlčí o pravomoci

ke stanovení příspěvku, k rozhodování o odvolání proti takovému rozhodnutí, případně k jeho vymáhání, nelze pouze s poukazem na text důvodové zprávy dovozovat pravomoc, která v zákoně není zakotvena. Naopak vzhledem k tomu, že takové ustanovení zákon o zdravotnických službách nakonec neobsahuje, ačkoliv bylo součástí návrhu zákona z roku 2009, lze usuzovat spíše na opačný závěr a tedy že zákonodárce neměl v úmyslu tuto pravomoc vložit do rukou poskytovatele zdravotní péče.

[18] Chybí-li zákonné zmocnění pro výkon veřejné moci a provozovatel zařízení není nadán žádnou pravomocí pro autoritativní rozhodování, nelze učinit jiný závěr, než že se jedná o soukromoprávní spor, k jehož rozhodnutí je ve smyslu § 7 odst. 1 o. s. ř. příslušný soud (výrok I.).

[19] Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona o některých kompetenčních sporech zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Výrokem II. proto zvláštní senát zrušil usnesení Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 4. 5. 2016, čj. 19 C 94/2016-7, a usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 22. 6. 2016, čj. 14 Co 157/2016-25.

[20] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona o některých kompetenčních sporech závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále bude tedy Okresní soud v Karlových Varech pokračovat v řízení o podaném návrhu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 25. září 2018

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu